

B&W Adviesnota

Onderwerp	Straatintimidatie
Zaaknummer	--
B&W datum	17 december 2024
Naam steller	Beleidsmedewerker team Maatschappelijke Ontwikkeling
Teammanager	Teammanager team Maatschappelijke Ontwikkeling
Portefeuillehouder	M.C. Uitdehaag

Besproken met portefeuillehouder?

Ja, met burgemeester Uitdehaag op 9 december 2024

Openbaarheid

Ja, na informeren van de raad

Bevoegd orgaan

B en W

Ter kennisname aanbieden aan Commissie Werken en Besturen en Raad

Advies

1. Plan van aanpak seksuele (straat)intimidatie gemeente Venray 2025-2026 vast te stellen.
2. De raad te informeren over het plan van aanpak middels bijgevoegde raadsinformatiebrief.

Inleiding

Op 8 november 2022 heeft de gemeenteraad een motie met als titel '(Straat)intimidatie' aangenomen. Met de motie heeft de gemeenteraad uw college opgeroepen om te komen tot een actieplan om seksuele (straat)intimidatie terug te dringen, in zowel het centrum als andere delen van de gemeente Venray. De raad heeft hierbij een aantal zaken meegegeven, namelijk - kort samengevat - onderzoek hoe andere gemeenten seksuele (straat)intimidatie aanpakken, bekijk de mogelijkheid van een bewustwordingscampagne en richt een meldpunt op. De motie is uitgevoerd en heeft geresulteerd in het voorliggende plan van aanpak.

Beoogd resultaat

- Uitvoering geven aan de raadsmotie (Straat)intimidatie.
- Bevorderen van de veiligheid en het veiligheidsgevoel in de gemeente Venray in het algemeen en het terugdringen van het aantal inwoners dat zich bang of bedreigd heeft gevoeld als gevolg van seksuele (straat)intimidatie in het bijzonder.

Argumenten

1.1 Ook in de gemeente Venray tast straatintimidatie het veiligheidsgevoel aan

De uitkomst van de Veiligheidsmonitor laat zien dat 18% van de respondenten in de periode oktober 2022 tot oktober 2023 te maken heeft gehad met straatintimidatie in uiteenlopende vormen. Voor alle vormen geldt dat dit door de meerderheid van de respondenten als beangstigend of bedreigend ervaren is.

1.2 De aanpak sluit aan bij wat er in de gemeente Venray speelt c.q. gevoeld wordt

Bij de uitwerking van de interventies is goed gekeken naar de uitkomst van de Veiligheidsmonitor, maar ook naar initiatieven zoals opgezet door andere gemeenten in Nederland. Daarmee realiseren we een voor de gemeente Venray passende aanpak, bestaande uit de pijlers 'preventie en werken aan weerbaarheid', 'repressie' en 'monitoring'. Voor de interventies binnen deze pijlers sluiten we zoveel als mogelijk aan bij bestaande netwerken, werkwijzen en initiatieven.

1.3 Het college geeft uitvoering aan de raadsmotie

Met het vaststellen van het plan van aanpak, om dit vervolgens in 2025 en 2026 uit te voeren, geeft uw college uitvoering aan de raadsmotie.

2.1 De raad wordt geïnformeerd over de wijze waarop uw college de motie heeft uitgevoerd

De raadsinformatiebrief behelst samengevat de inhoud van het plan van aanpak. Daarmee wordt de raad geïnformeerd over de wijze waarop uw college inhoud heeft gegeven aan de raadsmotie.

Kanttekeningen of risico's

n.v.t.

Communicatie

De raad informeren middels bijgevoegde raadsinformatiebrief.

Financiële gevolgen

In het plan van aanpak is een begroting opgenomen, voor zover de kosten op dit moment al bekend zijn. Het streven is erop gericht om de kosten te dekken uit het reguliere budget integrale veiligheid (KP 61220). Als in de nabije toekomst blijkt dat de kosten van een interventie niet gedekt kunnen worden uit het reguliere budget, dan volgt hiervoor een separaat voorstel.

Vervolgtraject besluitvorming

Uitvoeren van het plan van aanpak.

Evaluatie

Q4 2025 voeren we een tussenevaluatie uit om vervolgens in Q4 2026 een eindevaluatie uit te voeren. Medio 2026 is de uitkomst van de Veiligheidsmonitor 2025 bekend en kunnen we zien wat het effect is van de eerste interventies.

Bijlagen

1. Plan van aanpak seksuele (straat)intimidatie gemeente Venray 2025-2026
2. Raadsinformatiebrief seksuele (straat)intimidatie

Naslagwerk

-

17 december 2024

Plan van aanpak seksuele (straat)intimidatie
Gemeente Venray
2025-2026

Gemeente Venray
Postbus 500
5800 AM Venray

Samengesteld door

Monique Janssen, senior beleidsmedewerker openbare orde en veiligheid

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Aanleiding	3
2.1	Motie (Straat)intimidatie	3
2.2	Definities	4
2.2.1	<i>Straatintimidatie</i>	4
2.2.2	<i>Seksuele intimidatie in het openbare domein</i>	4
2.3	Eerste verkenning	5
3	Beeld gemeente Venray	5
3.1	Veiligheidsmonitor	5
4	Doelstelling en aanpak	9
5	Pijler preventie en werken aan weerbaarheid	9
6	Pijler repressie	10
7	Pijler monitoring	10
8	Begroting	11

1 Inleiding

Gelijkwaardigheid en respectvolle omgang zijn belangrijke waarden in de gemeente Venray en worden mede uitgedragen door partners, die zich onder meer verbonden hebben aan de Inclusieagenda en Respect On Venray. Straatintimidatie zegt iets over het gebrek aan respect voor iemand anders.

Respect voor en een gelijkwaardige omgang met elkaar vormen een basis voor een veilige samenleving en dragen daarmee positief bij aan (het gevoel van) veiligheid. Uitgangspunt is dat iedereen op een prettige en veilige manier moet kunnen verblijven in de openbare ruimte. Als iemand bepaalde locaties of sociale contacten in de openbare ruimte mijdt uit angst om geconfronteerd te worden met straatintimidatie, dan wordt deze persoon beperkt in zijn of haar bewegingsvrijheid. (Straat)intimidatie is daarom onacceptabel!

(Straat)intimidatie is een vraagstuk dat alle inwoners van de gemeente Venray aangaat. In het voorliggende plan van aanpak is er aandacht voor (potentiële) slachtoffers, (potentiële) daders en de brede samenleving. In de lijn van het collegeprogramma 'Samen maken we Venray!' zetten we ook voor de aanpak van (straat)intimidatie in op preventie. In de wetenschap dat preventie zonder repressie 'tandeloos' is, vormt handhaving het sluitstuk van de aanpak. In de aanpak wordt zoveel als mogelijk aansluiting gezocht bij bestaande initiatieven en interventies.

2 Aanleiding

2.1 Motie (Straat)intimidatie

Op 8 november 2022 heeft de gemeenteraad een motie met als titel '(Straat)intimidatie' aangenomen, die het college oproept om voor de kadernota 2024 te komen tot een actieplan om seksuele (straat)intimidatie terug te dringen, in zowel het centrum als andere delen van de gemeente en daar de volgende punten minstens onderdeel van te laten zijn:

- Te onderzoeken hoe andere gemeentes seksuele (straat)intimidatie aanpakken;
- De mogelijkheid van een bewustwordingscampagne, zoals bijvoorbeeld in de gemeenten Almere of Amsterdam;
- Een meldpunt op te richten, waar seksuele intimidatie gemeld kan worden, zodat de gemeente inzicht krijgt in de omvang en locaties van intimidatie om sneller stappen te kunnen ondernemen. En waar slachtoffers of omstanders hun verhaal kwijt kunnen en er hulp, advies en bijstand bij eventuele vervolgstappen geboden kan worden, zoals in de gemeente Arnhem.

2.2 Definities¹

De motie spreekt over seksuele (straat)intimidatie. In het voorliggende plan van aanpak werken we vanuit het brede begrip 'straatintimidatie' met 'seksuele intimidatie in het openbare domein' als nadere specificering.

2.2.1 Straatintimidatie

Straatintimidatie is te omschrijven als een ongewenste fysieke, verbale of non-verbale toenadering, die plaatsvindt in de openbare ruimte. Straatintimidatie komt in vele vormen voor zoals nastaren, ongewenst aanraken, hinderlijk achternalopen, bespugen of in het nauw drijven. Ook naroeppen met beledigende opmerkingen, nasissen of nafluiten kan intimiderend zijn. Straatintimidatie kan o.a. plaatsvinden op straat, in het openbaar vervoer, in het uitgaansleven of in een openbaar gebouw.

*"Avond na de bios met vriendinnen.
Er liepen groepen mannen over
straat die ons nariepen."*

Kijkend naar oorzaken en motieven, dan spelen opvoeding, beïnvloeding door leeftijdsgenoten, culturele basis (historisch ongelijke machtsverhouding tussen man en vrouw), beeldvorming over mannen en vrouwen in de media, afwezigheid van toezicht en daarmee corrigerend vermogen en middelengebruik onder meer een rol bij (straat)intimidatie. De verharding, individualisering en normvervaging binnen de huidige samenleving maakt dat we ook niet automatisch meer kunnen vertrouwen op het zelfcorrigerend vermogen van onze samenleving als het om deze vormen van straatintimidatie gaat.

De wijze waarop iemand omgaat met straatintimidatie verschilt per persoon. Het ene slachtoffer reageert passief door de gedraging of uitlating te negeren, te doen alsof het niet kwetsend is, ervan weg te lopen of erom te lachen. Het andere slachtoffer reageert juist actief door iets (terug) te zeggen of te doen, door de politie te bellen of misschien zelfs agressief te reageren. Ook zien we vermijdingsgedrag terug in relatie tot straatintimidatie. Zo vermijden potentiële slachtoffers oogcontact, locaties, bepaalde groepen of doen alsof ze met iemand aan het bellen zijn.

2.2.2 Seksuele intimidatie in het openbare domein

Seksuele straatintimidatie is seksueel getint gedrag in de openbare ruimte dat door de persoon aan wie het is gericht, als ongewenst wordt ervaren. Dit gebeurt bijvoorbeeld door het naroeppen met seksueel getinte opmerkingen, seksuele gebaren, het vragen om seks of lichamelijke betasting. Hierdoor kun je je onveilig voelen. Seksuele intimidatie kan overigens ook online voorkomen, bijvoorbeeld op sociale media of tijdens het gamen.

*"In de avond uren. Ik was klaar
met werk (had zorgjasje aan) en
die man vroeg of ik een prostaat
onderzoek kon verrichten"*

¹ De teksten in de blauwe tekstvakken zijn uitspraken van inwoners uit de gemeente Venray, gedaan in het kader van de Veiligheidsmonitor 2023

2.3 Eerste verkenning

Nadat de motie door de gemeenteraad aangenomen is, zijn diverse aanpakken in het land, bestudeerd. De ene gemeente kiest voor een brede aanpak op straatintimidatie (bijvoorbeeld Almere, Amsterdam, Den Haag en Utrecht). Andere gemeenten richten hun aanpak juist specifiek op seksuele intimidatie in de openbare ruimte (bijv. Arnhem en Rotterdam). Afhankelijk van de gestelde doelen, zijn er interventies opgestart die zich richten op opvoeden, normstelling, bewustwording, bieden van handelingsperspectief, verhogen meldingsbereidheid, veiligheid op straat, toezicht en handhaving en onderzoek. Maar welke aanpak is nu passend bij het vraagstuk seksuele (straat)intimidatie in de gemeente Venray?

In een poging om inzicht te krijgen in de aard en omvang van seksuele (straat)intimidatie in de gemeente Venray werd al snel duidelijk dat dit een lastige opgave zou worden. Want afhankelijk van hoe iemand seksuele (straat)intimidatie ervaart en afhankelijk van of iemand dan vervolgens ook bereid is hiervan een melding te maken, kunnen de meldingen c.q. signalen bij diverse instanties terecht komen. Denk hierbij onder meer aan de politie, de huisarts, een vertrouwenspersoon van het werk, school of sportvereniging, het Centrum voor Seksueel Geweld (CSG Limburg), Slachtofferhulp Nederland, het meldpunt Signaal, de antidiscriminatievoorziening, maatschappelijk werk Synthese of bij de gemeente Venray. Daarbij komt dat er geen uniforme registratiewijze is.

Dit is dan ook reden geweest om de Venrayse inwoners zelf te gaan bevragen op dit onderwerp door extra vragen toe te voegen aan de vragenlijst, die in oktober 2023 uitgezet is in het kader van de Veiligheidsmonitor 2023. De vragen zijn onder meer gericht op de aard van slachtofferschap (nagestaard, nageroepen met seksuele opmerkingen, betast, bespuugd etc.), het effect daarvan op het gevoel van veiligheid, setting (locatie), kenmerken dader(groep) en hoe gehandeld na het voorval. De definitieve rapportage van de Veiligheidsmonitor is eind oktober 2024 beschikbaar gekomen en de uitkomst daarvan is verwerkt in het volgende hoofdstuk.

3 Beeld gemeente Venray

3.1 Veiligheidsmonitor

In dit hoofdstuk is de uitkomst van de Veiligheidsmonitor verwerkt voor het onderdeel straatintimidatie. We kijken echter ook naar de uitkomst voor het onderdeel discriminatie. Want ook discriminatie is een vorm van grensoverschrijdend gedrag met een vergelijkbaar intimiderend effect. Er zit dan mogelijk ook overlap tussen straatintimidatie en discriminatie.

In totaal geeft 18 procent van de respondenten in de periode oktober 2022 tot oktober 2023 te maken te hebben gehad met straatintimidatie.

“Ik fietste voorbij en 2 mannen bleven mij nastaren, draaiden zich zelfs helemaal om”

De meest voorkomende vorm van straatintimidatie in de gemeente Venray is *nagestaard* worden, namelijk 12%, waarvan 5% aangeeft zich hierdoor niet bang of bedreigd gevoeld te hebben. Op de tweede plaats komt *nagefloten* worden (7%), gevolgd door *naroeppen met beledigende opmerkingen* (5%). De overige vormen van straatintimidatie komen minder vaak voor volgens de respondenten met op de laatste plaats *gevraagd worden om seks of seksuele handelingen* (0,2%). Voor alle vormen van straatintimidatie geldt dat dit door de meerderheid als beangstigend of bedreigend ervaren wordt.

Figuur 1. Percentage inwoners dat straatintimidatie heeft meegemaakt en percentage inwoners dat zich bang of bedreigd voelde door het voorval (% een beetje/tamelijk/heel erg)

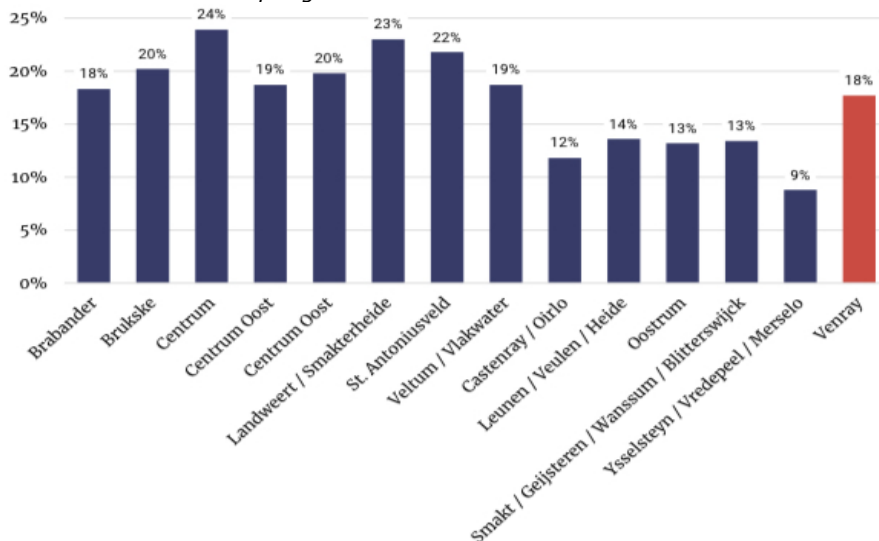

De respondenten zijn middels een open vraag ook gevraagd om kenmerken van de daders/veroorzakers te beschrijven. In de lijn van het landelijke beeld wordt in het merendeel van de situaties aangegeven dat de dader een (jonge)man is. Incidenteel gaat het om een vrouw. In de reacties komt ook een aantal doelgroepen vaker terug, zoals personen onder invloed, personen van niet-westerse komaf en personen uit Oost-Europa. Ook de doelgroep cliënten/patiënten wordt vaker genoemd.

In de dorpen en wijken van de gemeente Venray wordt in verschillende mate straatintimidatie ervaren. Zoals figuur 2. laat zien, wordt straatintimidatie in het merendeel van de Venrayse wijken vaker ervaren dan gemiddeld in de gemeente Venray, waarbij straatintimidatie het vaakst ervaren wordt in de wijk centrum. In het centrum worden inwoners meer dan gemiddeld nagestaard (18% t.o.v. 13%), nagesist (7% t.o.v. 3%) en achternagelopen (7% t.o.v. 3%). De dorpen laten daarentegen een positief verschil zien ten opzichte van het gemiddelde van de gemeente Venray.

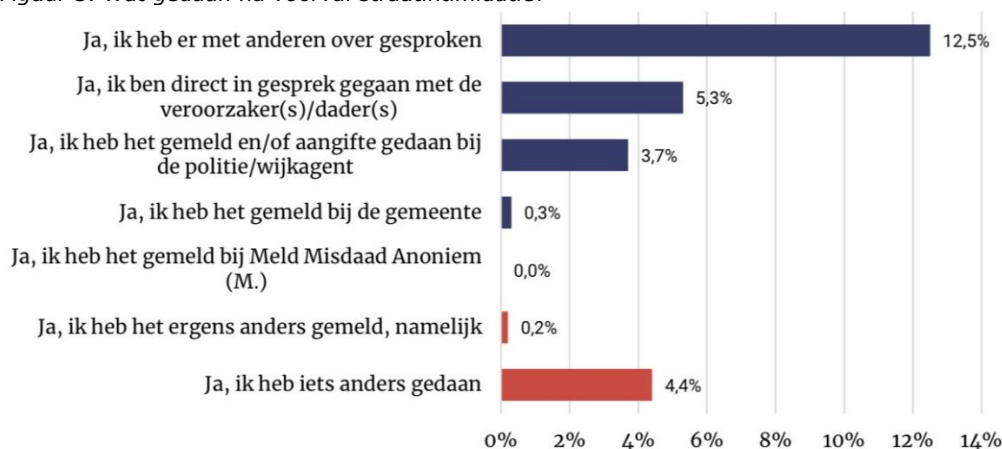
Zo wordt straatintimidatie het minst vaak ervaren in Ysselsteyn, Vredepeel en Merselo (9%). In Ysselsteyn, Vredepeel en Merselo ervaren minder inwoners dat ze worden nagestaard (6% t.o.v. 13%), nagesist (0% t.o.v. 3%) of nageroepen met seksuele opmerkingen (0% t.o.v. 5%).

Figuur 2. Straatintimidatie per gebied

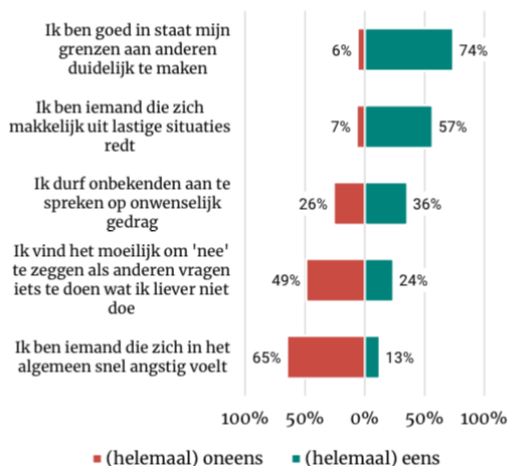
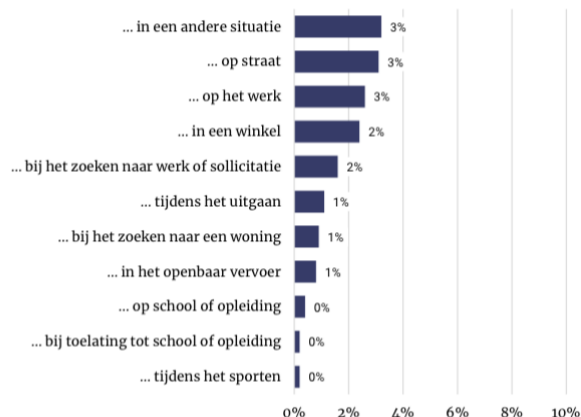

Van de groep inwoners, die straatintimidatie meemaakte heeft ruim 26 procent de laatste keer dat dit gebeurde actie ondernomen. Het grootste deel hiervan (12,5%) heeft er met anderen over gesproken en ruim 5 procent is direct het gesprek aangegaan met de veroorzaker(s) c.q. dader(s). Door slechts een kleine 4 procent is er een melding of aangifte gedaan bij de politie en een klein aandeel van 0,3 procent heeft het gemeld bij de gemeente.

Figuur 3. Wat gedaan na voorval straatintimidatie?

Kijkend naar discriminatie dan heeft 10% van de respondenten zich in de onderzoeksperiode gediscrimineerd gevoeld. Dit percentage is ongewijzigd ten opzichte van de onderzoeksperiode 2021. De figuur hiernaast laat het percentage inwoners zien dat zich gediscrimineerd heeft gevoeld per type situatie. Van de inwoners, die zich gediscrimineerd hebben gevoeld, gaf het grootste deel aan dat dit in een andere situatie voorkwam dan de opgegeven keuzes of op straat (beide 3%). In relatie tot locaties waar straatintimidatie zich kan voordoen, zien we verder dat 'tijdens het uitgaan' en 'in het openbaar vervoer' 1% van de respondenten zich gediscrimineerd voelt.

⁽⁵⁾ Tot slot is het interessant om te kijken hoe bewoners gereageerd hebben in de Veiligheidsmonitor op een aantal stellingen betreffende de *persoonlijke weerbaarheid*. De inwoners van de gemeente Venray kunnen zich het best vinden in de stelling over het aangeven van grenzen, driekwart van de inwoners geeft aan goed in staat te zijn dit te doen. Echter de stelling over het aanspreken van onbekenden op ongewenst gedrag heeft een minder positieve uitkomst. Ruim een derde van de inwoners geeft aan dit te durven, ruim een kwart durft dit niet. Dit betekent ook dat

een kleine 40% van de respondenten zich hierin neutraal opstelt. Zo'n 65% van de respondenten geeft aan zich niet snel angstig te voelen.

Kijkend naar de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor dan geeft dit richting voor de interventies, die we gaan inzetten, namelijk:

- We richten ons in de aanpak primair op wijken, maar nemen de dorpen wel mee;
- We kijken bij de uitwerking naar de dadergroepen, zodat deze daadwerkelijk bereikt worden;
- We sluiten voor seksuele intimidatie in de openbare ruimte aan bij wat er al is;
- We zetten in op het verhogen van de meldingsbereidheid, om daarmee specifiekere zicht te krijgen op onder meer hotspots;
- We zetten in op het verder vergroten van de persoonlijke weerbaarheid van slachtoffers en omstanders.

4 Doelstelling en aanpak

Nu we weten hoe onze inwoners straatintimidatie beleven in de gemeente Venray kunnen we ook meer gericht een plan van aanpak opzetten. Met deze aanpak beogen we procentueel gezien het aantal inwoners dat zich bang of bedreigd heeft gevoeld als gevolg van seksuele (straat)intimidatie terug te dringen van gemiddeld 18% naar gemiddeld 15% in 2027 (met meting VM in 2027).

Dit doen we door:

- *Pijler preventie en werken aan weerbaarheid*: creëren van bewustwording en werken aan persoonlijke weerbaarheid door het bieden van handelingsperspectief aan slachtoffers en omstanders.
- *Pijler repressie*: stellen van duidelijke normen en grenzen, trainen van professionals en handhaven waar nodig en mogelijk.
- *Pijler monitoring*: zicht houden op de beleving van straatintimidatie in de gemeente Venray in het algemeen en in de wijken in het bijzonder.

Voor de interventies onder deze drie pijlers sluiten we zoveel als mogelijk aan bij bestaande netwerken, werkwijzen en initiatieven.

5 Pijler preventie en werken aan weerbaarheid

Onder de pijler 'preventie' gaan we inzetten op het creëren van bewustwording en werken aan persoonlijke weerbaarheid door het bieden van handelingsperspectief aan slachtoffers en omstanders. Dit doen we door:

- Jaarlijkse deelname aan 'Orange the World', een campagne die gericht is tegen geweld tegen vrouwen;
- Aansluiten als Safe Streets Gemeente, een campagne van UN Women Nederland en in het contact met andere gemeenten onderzoeken welke campagne, gericht op bewustwording, het meest passend is bij de gemeente Venray. Hierbij wordt ook gekeken of de boodschap wellicht onder te brengen is bij een reeds in de gemeente Venray lopende campagne of middelen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de 'Kijk niet weg' of 'Samen sterk in de wijk' campagnes, maar ook aan de MyInfo app.
- Stimuleren van deelname aan het online trainingsprogramma 'Stand Up', gericht op het voorkomen van straatintimidatie en bedoeld voor de doelgroep 'omstanders'.
- Binnen het convenant veilige school Venray het gesprek aangaan over straatintimidatie en hoe dit thema onder te brengen binnen een bestaand les- of voorlichtingsprogramma.
- Aanbieden van een basisworkshop voor professionals en sleutelfiguren.
- In het bijzonder voor slachtoffers van seksuele intimidatie in de openbare ruimte actief bekendheid geven aan de diensten, die Slachtofferhulp Nederland² aanbiedt.

² Getrainde medewerkers bieden een luisterend oor en bespreken wat het slachtoffer nodig heeft. Daarnaast bieden juridische medewerkers hulp bij het doen van aangifte of melding, het vragen van een schadevergoeding, het vragen om een locatie- of contactverbod of het doorverwijzen naar rechtshulp.

In het verlengde hiervan bekendheid geven aan het Centrum voor Seksueel Geweld (CSG) Limburg in het geval er sprake is van seksueel geweld.

- Actief volgen van en op onderdelen uitvoering geven aan het Nationaal Actieprogramma aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld met daarbinnen vijf actielijnen, namelijk:
 - Gedeelde maatschappelijke waarden en normen;
 - Wet- en regelgeving weerspiegelen (veranderende) maatschappelijke normen;
 - Organisaties hebben processen voor herkennen, voorkomen en aanpakken op orde;
 - Seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld herkennen;
 - Goed en makkelijk vindbare hulpverlening.

6 Pijler repressie

Onder de pijler repressie spreken we duidelijke normen en grenzen af en handhaven daar waar nodig en mogelijk. Dit doen we door:

- Bekendheid geven aan de maatschappelijke norm, zoals vastgelegd in de Wet seksuele misdrijven, die per 1 juli 2024 in werking is getreden. Op basis van deze wet is onder meer seksuele intimidatie in het openbaar strafbaar gesteld. Onder deze wet is van seksuele intimidatie sprake als iemand bijvoorbeeld op straat of in een winkel als seksueel object wordt benaderd. Ook seksuele intimidatie online, bijvoorbeeld op social media, is strafbaar. De wet behelst een maatschappelijke norm over wat onacceptabel is, met een dreigende straf als stok achter de deur. Als iemand zich niet aan de wettelijke norm houdt, kan het Openbaar Ministerie tot vervolging overgaan. Dit heeft mogelijk al een preventieve werking. Omdat de strafbaarstelling van seksuele intimidatie in het openbaar (artikel 429ter Wetboek van Strafrecht) niet is opgenomen in de domeinlijst van domein I, zijn boa's niet automatisch bevoegd tot opsporen en het handhaven. Landelijk loopt er een pilot, waarbij boa's die een specifiek opleidingsprogramma hebben gevolgd, de bevoegdheid krijgen om te handhaven op seksuele intimidatie in het openbaar. De ontwikkelingen binnen deze pilot worden gevolgd. Voor nu is in de gemeente Venray de handhaving van de wet voorbehouden aan de politie.
- Hoewel handhaving door boa's niet mogelijk is, kan de zichtbaarheid van boa's (en politie) ontmoedigend werken. Vooral op plekken waarvan bekend is of wordt dat straatintimidatie veel voorkomt, wordt verwacht dat de aanwezigheid van boa's en politie in positieve zin bijdragen aan het gevoel van veiligheid en het ontmoedigen van ongewenst gedrag.

7 Pijler monitoring

Onder de pijler 'Monitoring' houden we zicht op de beleving van straatintimidatie in de gemeente Venray in het algemeen en in de wijken in het bijzonder. Dit doen we door:

Daarnaast biedt Slachtofferhulp trainingen en tools voor professionals, gericht op het ondersteunen van slachtoffers en advies over doorverwijzen.

- De beleving op het onderwerp 'straatintimidatie' tweejaarlijks uit te vragen via de Veiligheidsmonitor (eerstvolgende meting is oktober 2025).
- De aansluiting bij het landelijke meldpunt straatintimidatie te onderzoeken, waaraan de Stop Intimidatie App gekoppeld is. Meldingen, die inkomen bij het landelijke meldpunt worden doorgezet naar de medewerkers openbare orde en veiligheid van de gemeente Venray. Dit gebeurt AVG-proof. Alle inwoners kunnen de app gratis downloaden. De deelnemende gemeenten betalen een bedrag van € 0,10 per inwoner (tarief 2024).

8 Begroting

Hierna is per pijler een begroting opgemaakt met daarin een inschatting van de kosten. Voor zover deze kosten niet gedekt kunnen worden uit het budget 'integrale veiligheid', volgt een separaat voorstel richting het college van BenW in 2025 of 2026.

Interventies preventie	Pijler 1	
	2025	2026
Orange the World	Alleen uren	Alleen uren
Safe Streets of boodschap onderbrengen onder bestaande campagne	Pm	Pm
Training Stand Up	Gratis	Gratis
Les- / voorlichtingsprogramma onderwijs	Pm	Pm
Basisworkshop professionals	€ 1.250,-	€ 1.250,-
Opvolging onderdelen uit Nationaal Actieprogramma	Pm	Pm

Interventies repressie	Pijler 2	
	2025	2026
Bekendheid geven aan maatschappelijke norm	Pm	Pm
Inzet op hotspots	Uren	uren

Interventie monitoring	Pijler 3	
	2025	2026
Inkoop vrije ruimte Veiligheidsmonitor	--	€ 5.000,-
Landelijk meldpunt en Stop Intimidatie App	€ 4.500,-	€ 4.500,-

Gemeenteraad Venray

Datum 17 december 2024

Ons kenmerk --

Pagina 1 van 3

Behandeld door Monique Janssen

Datum uw brief --

Uw kenmerk --

Onderwerp Seksuele (straat)intimidatie

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 8 november 2022 heeft uw gemeenteraad een motie met als titel '(Straat)intimidatie' aangenomen. Met de motie heeft u het college opgeroepen om te komen tot een actieplan om seksuele (straat)intimidatie terug te dringen, in zowel het centrum als andere delen van de gemeente Venray. U heeft hierbij een aantal zaken meegegeven, namelijk - kort samengevat - onderzoek hoe andere gemeenten seksuele (straat)intimidatie aanpakken, bekijk de mogelijkheid van een bewustwordingscampagne en richt een meldpunt op.

Naar aanleiding van uw oproep hebben we een aantal stappen gezet. Het resultaat hiervan hebben we vastgelegd in een plan van aanpak seksuele (straat)intimidatie gemeente Venray voor de jaren 2025 en 2026. In het plan van aanpak werken we vanuit het brede begrip 'straatintimidatie' met seksuele intimidatie in het openbare domein als nadere specificering.

Verkennen en meten

Nadat uw gemeenteraad de motie heeft aangenomen, hebben we de diverse aanpakken in het land bestudeerd, waarbij we moeten constateren dat het voornamelijk gemeenten met meer dan 100.000 inwoners zijn, die een aanpak op straatintimidatie hebben neergezet. De ene gemeente kiest daarbij voor een brede aanpak op straatintimidatie. Andere gemeenten richten hun aanpak juist specifiek op seksuele intimidatie in de openbare ruimte. Alle onderzochte gemeenten hebben eerst een probleemanalyse uitgevoerd om vervolgens – afhankelijk van het beeld en de gestelde doelen – interventies uit te rollen, die zich richten op opvoeden, normstelling, bewustwording, bieden van handelingsperspectief, verhogen meldingsbereidheid, veiligheid op straat, toezicht en handhaving en onderzoek.

In een poging om inzicht te krijgen in de aard en omvang van seksuele (straat)intimidatie in de gemeente Venray werd al snel duidelijk dat dit een lastige opgave zou worden. Want afhankelijk van hoe iemand seksuele (straat)intimidatie ervaart en afhankelijk van of iemand dan vervolgens ook bereid is hiervan een melding te maken, komen de meldingen c.q. signalen op diverse plekken binnen. Dit is dan ook reden geweest om de Venrayse inwoners zelf te gaan bevragen via de Veiligheidsmonitor 2023.

Het rapport van de Veiligheidsmonitor is eind oktober 2024 definitief opgeleverd en laat voor straatintimidatie zien dat 18% van de respondenten in de periode oktober 2022 tot oktober 2023 te maken heeft gehad met straatintimidatie, waarbij 'nagestaard zijn', 'nagefloten zijn' en 'nageroepen zijn met beledigende opmerkingen' de meest voorkomende vormen zijn. Vormen van seksuele intimidatie in de openbare ruimte komen volgens de respondenten minder vaak voor. Voor alle vormen van straatintimidatie geldt dat dit door de meerderheid als beangstigend of bedreigend ervaren is. In de lijn van het landelijke beeld wordt in het merendeel van de situaties aangegeven dat de dader een (jonge)man is. Als het om de locaties gaat, dan wordt straatintimidatie in het merendeel van de Venrayse wijken vaker ervaren dan gemiddeld in de gemeente Venray, waarbij respondenten aangeven dat straatintimidatie het vaakst voorkomt in de wijken Centrum (24%), Landweert/Smakterheide (23%) en St. Antoniusveld (22%). Van de groep inwoners, die straatintimidatie ervaren heeft, heeft ruim 26 procent de laatste keer dat dit gebeurde, actie ondernomen. De meeste inwoners spreken hierover met anderen (12,5%). Slechts 4% heeft melding gemaakt of aangifte gedaan bij de politie en nog minder inwoners, namelijk 0,3%, maakt een melding bij de gemeente.

Kijkend naar de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor dan geeft dit richting voor de interventies, die we gaan inzetten, namelijk:

- We richten ons in de aanpak primair op wijken, maar nemen de dorpen wel mee;
- We kijken bij de uitwerking naar de dadergroepen, zodat deze daadwerkelijk bereikt worden;
- We sluiten voor seksuele intimidatie in de openbare ruimte aan bij wat er al is;
- We zetten in op het verhogen van de meldingsbereidheid, om daarmee specifiekere zicht te krijgen op onder meer hotspots;
- We zetten in op het verder vergroten van de persoonlijke weerbaarheid van slachtoffers en omstanders.

Doel en aanpak

In de wetenschap hoe onze inwoners straatintimidatie beleven in de gemeente Venray hebben we een doel gesteld en een aanpak ontwikkeld. Met de aanpak beogen we procentueel gezien het aantal inwoners dat zich bang of bedreigd heeft gevoeld als gevolg van seksuele (straat)intimidatie terug te dringen van gemiddeld 18% naar gemiddeld 15% in 2027 (met meting VM in 2027).

In de aanpak richten we ons op drie pijlers. En voor de interventies binnen deze pijlers sluiten we zoveel als mogelijk aan bij bestaande netwerken, werkwijzen en initiatieven.

- *Pijler preventie en werken aan weerbaarheid*

De interventies binnen deze pijler richten zich op het creëren van bewustwording en werken aan persoonlijke weerbaarheid door het bieden van handelingsperspectief aan slachtoffers en omstanders. We blijven deelnemen aan Orange the World, maar onderzoeken binnen Safe Streets Gemeente ook welke campagne, meer gericht op straatintimidatie, passend is voor de gemeente Venray. Ook stimuleren we deelname aan de online training Stand Up bedoeld voor omstanders, gaan in overleg met onderwijsinstellingen en trainen professionals. Met het oog op seksuele intimidatie in de openbare ruimte geven we meer bekendheid aan de diensten van Slachtofferhulp Nederland en het Centrum voor Seksueel geweld en volgen actief het Nationaal Actieprogramma aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en interventies die daaruit voortkomen.

- *Pijler repressie*

De interventies binnen deze pijler richten zich op het stellen van duidelijke normen en grenzen (o.a. de maatschappelijk norm zoals vastgelegd in de Wet seksuele misdrijven), trainen van professionals en handhaven waar nodig en mogelijk.

- *Pijler monitoring*

De interventies binnen deze pijler richten zich op het zicht houden op de beleving van straatintimidatie in de gemeente Venray in het algemeen en in de wijken in het bijzonder. Dit doen we door tweejaarlijks het onderwerp 'straatintimidatie' te monitoren via de Veiligheidsmonitor, maar ook door de aansluiting bij het landelijk meldpunt straatintimidatie met daaraan gekoppeld de Stop Intimidatie App te onderzoeken.

In het plan van aanpak is een begroting opgenomen met een eerste inschatting van de kosten. Voor zover deze kosten niet gedekt kunnen worden uit het reguliere budget 'integrale veiligheid' in 2025 en 2026 volgt een separaat financieringsvoorstel.

Tot slot

Met het vaststellen van het plan van aanpak en de uitvoering daarvan in 2025 en 2026, spreken wij de verwachting uit dat we hiermee de door uw raad aangenomen motie hebben uitgevoerd.

Met vriendelijke groet,
Het college van burgemeester en wethouders,

de burgemeester,

de secretaris,

M.C. Uitdehaag

E.G.J. Voorn